

QK 182
QK 182

Ve
864

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

DE EO
QVOD JVRIS EST
IN

DONATIONIBVS

BONORVM IMMOBILIVM

IVRE INPRIMIS SAXONICO
SVB PRAESIDIO

IO. HEINRICI ALBINI, D.
FACVLTATIS IVRIDICAE IN ACADEMIA
VITEMBERGENSI ASSESSORIS ET SENATVS
CIVITATIS SYNDICI,

PRO LICENTIA

SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES CAPESSENDI
D. APRILIS MDCC XXXII.

PUBLICE DISSERIT
AVCTOR RESPONDENS

IO. CHRISTIANVS HEDLERVS
VITEB. SAX. ADV. IMMATR. ET JVR. CANDID.

VVITENBERGAE,
LITERIS IOHANNIS CHRISTIANI GERDESII.

CONSULTISSIMIS
AMPLISSLIMIS, NOBILISSIMIS
DOMINIS CONSULIBVS
DOMINO SYNDICO
DOMINO PRAETORI
CAETERISQVE IN SENATV CIVITAVIS
VITEBERGENSIS ASSESSORIBVS
GRAVISSIMIS
IVRECONSULTIS DEXTERIMIS FLORENTISSIMIS.
QVE ATQVE VIRIS OMNI MERITORVM IN REMPVBLICAM
AMPLITVDINE INSIGNIBVS

DOMINIS AC PATRONIS

SVMMOPERE OBSERVANDIS

GRATI ANIMI ATQVE OBSEQVI CAVSA

HANC DISSERTATIONEM IN AVGVRalem

D. D. D.

Io. CHRISTIANVS HEDLERVS. VITEB. SAX.

Q. D. B. V.
DE EO
QVOD IVRIS EST
IN
DONATIONIBVS
BONORVM IMMOBILIVM
IVRE INPRIMIS SAXONICO.

§. I.

Param a Doctoribus donationum materiem vocari, non quod earum Iura moribus nostris immutata fuerint, sed quod in dubio donationes non praesumantur, cum adeo supinus judicetur nemo, ut res suas facile jaclare velit, docet STRYKIVS in VSV MODER. P. IV. pag. 51. §. 51. Interim nollem asserere, cessisse prorsus ex animis nostrantium donandi voluntatem, benevolentiaeque documenta aliis, iisque bene meritis, declarandi studi-

um. Ut enim, teste CICERONE Lib. I. offic. nihil honestius, magnificentius, hominisque naturæ accommodatius, liberalitate censendum, atque ex sententia Demosthenis benigne faciendo redduntur homines Deo similes, LAMPRID. in ALEX. SEVER. sic ejus rei in promptu sunt exempla, quæ referri possent fusius, nisi breviloquenter me vellet temporis angustia. Non itaque infrequens est omnino, licet non adeo frequens sit, mos donandi; sed quo minus frequens, eo magis expositus est Iure Consultorum controversiis. Maxime vero in bonorum immobilia donatione diversæ sunt eorum opinione, distractæque sententiæ. Quamobrem hancce materiam, tum quod dignitate atque præstantia inter cæteras eminet, tum quæd Saxonici potissimum civilisque Iuris disceptationis involuta maxime videtur, proponere, quidque circa eam justum sit, jure imprimis Saxonico, pervolvere, audeo, lectorem rogans, ut, si qua in re me lapsum sentiat, tralatitii reminiscatur effati: *omnium habere memoriam & in nullo aberrare, non esse mortalis constantia, sed infallibilis divinitatis, virium studiorumque facienti periculum, veniam, cum omnes mortales, immortalitate licet dignos, errasse sciām, hominesque simus, atque omnes deceptionis gasterus latices, concedat.*

§. II.

Terminorum rationem ut habeam, necessum haud videtur, quando quidem, quid donatio, quid bona immobilia, quid mobilia, ignorari, non credo. Dum vero solemnitates, in donationibus observari solitas, respicio, uti secundum simplicitatem juris naturalis, ubi ad acquisitionem derivativam dominii, quatenus hoc est nuda facul-

facultas moralis, & nihil facultatis physicæ admixtum habet, nihil in alienante præter aëtum voluntatis, per verba, aliave signa externa, declaratum, requiritur, ita e norma Iuris Civilis, hujus si species primordia, solemnitatibus æque non opus fuisse, sed, interveniente conventione, pro lubitu donantis atque donatarii constitisse, asserere non reformido. Lata vero post temporis intervallum lege Cincia a M. CINCIO ALIMENTO, Tribuno Plebis A. V. C. ICXLIX. quam & *muneralem* vocat PLAVTVS apud FESTVM sub voce *muneralis* p. 323. variis modis restricta fuit donandi libertas.

§. III.

Tribus ista lex distinguebatur capitibus, quorum primum, ne quis ob causæ perorationem, vel in foro, vel in Senatu, vel in Concione, a Clientibus pecuniam donumve caperet, monente TACITO, LIB XI. ANN. Cap. V. jubebat. Evidem gratuata veterum erat oratorum eloquentia: existimabant enim longe honestissimum, ac professione sua dignissimum, non vendere operam, nec elevare tanti beneficii auctoritatem, cum pleraque hoc ipso vilia possint videri, quod pretium habent, ut FABIVS Lib. XII. INSTIT. ORAT: Cap. VII. loquitur, maleque se rem habere judicabant, cum, quod virtute effici deberet, paterentur tentari pecunia BRVM MER Cap. II. Num. ii. Vti vero hicce mos, omni laude dignus, sic & istud Cinciae legis caput postea cœpit obsolescere, subortis præsertim belli civilis Mariani Cæsareanique motibus, quibus ut antea latis legibus omnibus, ita huic pariter perpetuum imponi videbatur silentium. Maxime vero, & nullo tempore magis impune in hocce legis Cinciae

A 3

caput

caput peccatum fuit, quam Cæsare & Pompejo de Republica certantibus. Adde, quod & ipsis I^Cts imperfecta videbatur legis hujus dispositio uti refert BRVMMER ad legem Cinciam *Cap. III. num. 1.* At ab AVGUSTO Imperatore ea lex sub pœna quadrupli restituendi instaurata fuit *cit.* A v. t. *p. 36. num. 9.* a CLAUDIO vero deinde ita correcta, ut, docente TACITO *Ann. XI. Cap. V.* ad dena usque festertium capere præmia oratoribus liceret, BRVMMER ad leg. *Cinc. p. 41. num. 1.* Denique sub Nerone iterum approbata legitur apud laud. Aut. *p. 52. num. 1.* legis hujus dispositio, eique tandem accessit sanctio Trajani, quæ jubebat, ut litigantes, antequam agerent, nihil, ob orandi laborem, a se datum promissumue, jurarent, finitis vero causis non nisi dena festertium darent Conf. *Nov. 124. Cap. 1.* At enim vero, ut, veterum Oratorum eloquentiam fuisse gratuitam, dixi, ita hic submonendum, ea gratuita patrocinii præstatione Clientes ita Patronis conciliatos fuisse, ut non solum voluntate ac verbis, sed re etiam, & factis, gratos se erga Patronos exhibendi occasionses quærerent, atque, cum amici sibi invicem natalitia, strenas ac Xenia mittere solerent, ea quoque clientes Patronis, quibus amiciores non habebant, transmitterent, qua de re videri potest CENSORIVS de die Natali *Cap. 1.* ibid. LINDENBROGIVS & MACROBIVS Lib. *I. Saturnal.* Quæ cum ita fuissent olim, sumpta inde fuit occasio in fraudem dictæ sanctiōnis multa suscipiendi, per Xenia videlicet, strenas, natalitia, captationes ultimarum voluntatum, palmaria, redemptions litium, aliosque modos, quos refert BRVMMER ad Leg. *Cinc Cap. III. sequ.* His factis in tantum postea haec lex exspiravit, ut non solum honorario Advocatorum sordidum mercedis nomen affingeretur, sed & a I^Cts judicaretur, Advocatum inter

ter & Clientem locationem & conductionem intervenire, qua de re evolvi potest *l. 38. §. 1. ff. locat. l. ult. C. de Condit. ob caus. dat.*

§. IV.

Altero Cinciae legis capite, certam ad summam restringebantur donationes, propterea quod non pauci largitionibus crebris, magnisque jacturis patrimonia perdiderant, quæ quidem quanta fuerit parum certo constat. EvidemHOTOMANNVS de Donat. ultra dodrantem bonorum donationes haud sive licitas tradit, sed sine fundamento, BRVMMER ad L. Cinc Cap. XII. num. 5. seqq. Alii, quos inter CVJACIVS est Lib. VI. Observat. Cap. XIII. & RANCHINVS Lib. II. var. Letz. Cap. VII. ducentos tantum aureos donari potuisse judicant, per *Leg. XXXIV. C. de Donat.* sed & hoc meritis ntititur conjecturis. Quid enim? maximarum exempla donationum refert PLINIUS Lib. I. Epist. X. Lib. II. Epist. IV. Lib. VI Epist. XXV. ei XXXII. quæ CC. aureorum numerum omnes excedunt, nihil tamen secius legitimæ judicatae fuerunt BRVMMER dicit. loc. Cap. XII. num. IV. Tertio denique capite constitutum erat, ut in donationibus mancipatio traditione adhiberetur, exceptis donationibus conditionatis, & mortis causa factis: in his enim rei donatae dominium non statim, sed morte demum Donatoris insecuta, vel existente conditione, in eum, cui res donata erat, transibat, uideatur BRVMMER dicit. Cap. XII. num. I. ubi variis id exemplis illustrat, & Cap. XIII. num. 2. quid mancipatio fuerit, quid traditio, commonstrat. Hos enim modos tam in favorem donantis, quam Donatarii adhiberi in donationibus Cincius voluit. Ipsi enim visum est,

est, fore, ut inconsulta donandi facilitas coerceretur, si Donator, rem suam corpore a se ad alium transmigrare, cerneret; & contra jus accipientis in re donata stabiliri & confirmari melius haud posse existimabat, quam re mancipi per mancipationem, re nec mancipi per traditionem accepta. Namque cum mancipatio alienationis modus esset legitimus, donationi, ut alienationis speciei, per eam plenissimum robur accedebat, dominiumque ex iure Quiritium in accipientem transferebatur, traditione vero, quainvis non iure Quiritium dominium transmitteretur, securus tamen donatarius reddebat, adempta donatori spe repetendae rei, quam semel tradiderat, utpote qui non alia mente rem donasse, eamque tradidisse, censebatur, quam ut accipientis fieret.

V.

At enim vero, ut omnium rerum est vicissudo, atque alios in ritus, mores legesque plerumque minimis momentis vertuntur, sic & legis Cinciae dispositio varie habita ejusque forma saepe fuit immutata. Namque cum ex tertio legis istius capite ad donationis perfectionem vel mancipatione vel traditione opus esset, eoque iure donatio nihil aliud, quam liberalis alienatio, videretur, communii partium consensu tradendo accipiendoque perficienda *I. i. ff. de Donat.* paulatim haec consuetudo serpere & prodire coepit, ut inter personas conjunctas quibuscumque verbis, & sine ulla interveniente mancipatione, facta donatio valeret. Ac licet exemplo matris Voconii, quod *Plinius Lib. X. Epist. III.* refert, satis evincatur, ab initio legem Cinciam cognatos, aliasque pariter conjunctas personas secutas fuisse, tamen postea iste mos constitutione

tione ANTONII PI^I cuius mentio fit in *Leg. IV. C.*
Theod. de Donat. confirmatus, Cincia^eque legis sanctio
 immutata fuit, PAVLVS *Sent. Recept. IV. Tit. I. §. II.* De-
 in idem D. PI^VS, monente BRVMMERO ad legem
 Cinciam *Cap. XIII.* primus vetuit, ne posset ulterius
 conveniri, quam in quantum facere licuerit. Refert
 quoque PAVLVS *Recept. Sentent. V. n. 6.* ex quo, immuta-
 tis tamen verbis *L. 34. §. I. ff. de Donat.* desumpta est,
 in infinitum donare huic licitum fuisse, qui aliquem
 a latrunculis vel hostibus eripuerat, dummodo dona-
 tio, & non merces laboris, appellaretur, quod qui-
 dem, ipsine legi Cinciae, an Principium constitutioni-
 bus, debeatur, non facile dixeris, HEINECCIVS in
SYNTAG. ANTIQ. ROM. Invaluit etiam ut verbis
 generalioribus non fieri posset donatio, sed singulæ
 res, quas quis esset donaturus nominari deberent *l. i.*
Cod. HERM. de Donat. Denique jussit CONSTANTI-
 NVS CHLORVS, omnes donationes in scriptis fieri,
 actisque insinuari, quam constitutionem a filio CON-
 STANTINO M. confirmatam legimus *l. i. Cod. THEOD.*
de spons. eamque iterum mitigatam quodammodo a
 Theodosio ex Valentiniano reperimus, remittentibus
 non scripturam solum, sed etiam ipsam insinuationem,
 dumne donum ducentos aureos excederet, qua de
 causa evolvi potest *l. 29. Cod. h. i.* qui Principes quoque
 secundum Cinciae legis caput de certa donationis sum-
 ma sustulisse dicuntur, Vid. BRVMMER *dict. loc. Cap.*
XII. qui hoc ipsum *ex leg. ult. C THEODOSIANI de*
spons. colligere discupit, quamvis, si haec lex evolvitur,
 certiores reddamus, agi ibidec tantum de donatione
 propter nuptias, ostendique, quænam sit insinuanda.
 Iustinianus vero summam, actis insinuandam, primo
 ad trecentos *l. 34. Cod. de Donat.* mox ad quingentos
 aureos extendit, *dict. leg. & 37. Cod. cod.* insuperque

statuit, ut omnis donatio, quæ haetenus inter extra-neos non nisi facta traditione valuerat, nuda voluntate perfici posset, eaque sic perfecta, donator rem donatam sine mora tradere teneretur. l. 35. §. ult. l. 36. §. ult. Cod. de. Donas.

VI.

Secundum jura Germanorum, maxime Saxonum, donandi facultas magis restricta erat, siquidem distingvi solebat inter bona immobilia, & mobilia. Donatio mobilium peculiarem formam habet præscriptam im Land Recht Lib. I. art. 52. ubi sic: alle fahrende Haab aber giebt der Mann wohl ohne Laub der Erben in allen Städten und an allen Orthen, und lässt und verleihet sein Guth, allein daß er sich also vermög, daß er begurt mit einem Schwerd und mit einem Schild auf ein Ross kommen möge von einem Stein oder Stock einer Daum Ellen (i. e. halben Ellen) hoch ohne Hülffe, also doch, daß man ihm das Ross und den Stegreif halte. Wenn er das nicht thun mag, so mag er sein Guth weder vergeben noch verlassen, noch geleihen, dadurch ers iemand entfremde der es wartend wäre nach seinem Todte. Cum hac dispositione coincidit fere Ius ALEMANNICUM PROVINCIALE Cap. 379. cuius verba sic se habent: All dierweil sich der Mann also verwal-ten mag, mit einem Schwerd, und mit einem Schild auf ein Ross kommen mag, von einem Stamme oder Stock, der einer Dum Ellen hoch ist, ohne eines andern Mannes Hülffe, doch soll man ihm das Ross heben und den Steg-reif, die wyll er das mag gethun und gernten mag, alles weges eine Myle, so mag er gethun mit sinem fahrenden Guth was er will, und als bald er das nicht gethun mag,

so

so mag er weder geben nach lyhen, nach lassen noch thun
das iemand schadet die sines Guthes wartten synd. Hanc
formam saltem ab equestris ordinis hominibus ob-
servataam fuisse non obscure colligitur ex Gloss. Germ.
in Weichbild Art. 20. num. 30. sequ. & Gloss. in Lehn-
Recht Cap. 31. num. 8. Burgenses enim pedites gladio
cinchi incedere debebant zu Ringe und Gedinge gehen,
das Schwert zucken und wieder einschicken. Rustici aratrum
einen Umgang eines Morgenlang. ducebant. Fœminæ
ad templum, viginti minimum perricarum spatio ab
earum ædibus distans, vel ad Iudicij locum absque
alterius hominis auxilio pedibus ire, & in Iudicio,
usque dum donatio confirmata esset, stare, sine alius
juvamine, tenebantur. In lecto vero decumbentes,
sive masculi essent, sive fœminæ, donare non poterant,
was über 5. Schilling werth, Weichbild ART. 65. vel
uti dicitur in GLOSS. ad dict. ART. 65. num. 6. nicht
mehr, als was sie mit der Hand begreissen, und über das
Bettbret reichen mögen Conf. COLER DEGIS. GERM. XI.
part. 1. FRANZK. Lib. II. Ref. 12. num. 15.

§. VII.

Hæ solemnitates quanquam in terris nostris jam-
dudum desuetudine dissolutæ sunt, ita ut ad
ductum Iuris Civilis hodie quilibet, sine omni
hac solemnitate, de bonis suis mobilibus pro
lubitu donare possit, quemadmodum hoc confirmat
CARPZOVIVS part. II. Conf. 12. defin. II. num. 4. ibique
allegati WESENBECHVS & SCHNEIDEWINVVS, dumne
donatio quingentos aureos excedat, nihil tamen se-
cius in nonnullis provinciis ex particulari statuto re-
liquiæ earum solemnitatum occurront. Sic enim in
statutis Coloniensibus Art. II. p. 14. dispositum le-

B 2
gitur.

gitur: Wer einig sein Erbe oder Erb-Renten bittet
 der alten Mauern in unser Stadt ic. in Testamenten o-
 der Vermächtnissen vergeben oder besessen will, der soll
 ungehalten und ungeleitet z. Füsse lang gehen, als das
 von Alters her gewöhnlich gewesen ist, es wäre den Sa-
 che, daß er einige kündliche und offenbare Lähmde hätte,
 darum daß er nicht z. Fuß gehen könnte, sondern Arglist.
Huc etiam pertinet Ius Lubecense Lib. I. Tn. 10. Art 3.
 Hat ein Mann wohl gewonnen Guth, der mag damit
 seines Gesallens gebahren, so ferne er zu Wege und Ste-
 ge gehet und seiner Sinne und Gliedmaß mächtig ist,
 nach Lübischen Rechte. Id quod specialiori statuto in
 den Lübischen Voigten Rechten ita exprimitur: Wenn
 ein Mann so redlich ist seiner Sinne, und mächtig seiner
 Glieder, daß er ein Mark Pfund löslichen Goldes heben
 und bohren kann von einer Städte auf die andere, so mag
 er sein wohl gewonnen Guth geben, wem er will. Prä-
 terea in Lusatia superiori ex inveterata consuetudine,
 privilegio Regis Ferdinandi de Anno 1544. & Ord.
 Feud. Elect. Sax. de Anno 1652. §. Wir lassen ic. con-
 firmata, ad alienationem bonorum feudalium adhuc hodie
 requiritur, ut vasallus, hereditibus descendantibus mas-
 culis destitutus, eo corporis robore polleat, daß er
 in einem schuß freyen ganzen Kyrass oder Rüstung über
 den ganzen Leib, samt einen langen guten Panzermässi-
 gen Schwerd, einem feindmuthigen Hengst, mit einem
 riesen zum Kyrass gehörigen Sattel von ebener Erde ohne
 einzigen Vortheil und Beyhülfe beschreitte, und vor dem
 Land-Voigt den Vorritt thue, quibus tamen solemnis-
 titibus ad alienationem bonorum feudalium in Lusa-
 tia superiori opus haud esse, si vasallus liberos feudi
 capaces habeat, probat Dn. BASTINELLER in *dissert. de*
Privil. Ferdinandi ad mediatos utriusque Lusatiae Vasallos
non extendendo. §. 4. lit. C.

§. VIII.

§. VIII.

In præsenti vero dum mihi de rerum immobilium donatione differendi animus est, de omnium bonorum, vel rerum mobilium, donatione sententiam non expe^{ct}abas. Quid autem? In foro Saxonico æque ac secundum Iuris Romani dispositionem donationes in mortis causa & inter vivos distinguuntur, sic tamen, ut in aliquibus articulis ex Iure proprio informentur. Mortis causa donationem in viridi esse obseruantia, & requisita a Iure civili præscripta adhuc hodie stricte observanda, testatur STRYKIVS in VSV MODERN. part. 4. pag. 67. seqq. Donationes inter vivos, utut olim inter Saxones frequentiores fuerint, propterea quod Iura testamentorum secundum Iuris Romani dispositionem nondum erant præcepta, ideoque si quispiam in alterum ex liberalitate rem conferre volebat, per donationem inter vivos, proque diversa conditione rerum mobilium vel immobilium earumque acquisitione, prout vel avita, vel propria industria parta erant, id præstare debebat, attamen tantum abest, ut nullæ celebrentur, ut potius aliquoties, nec adeo raro, siant, præsertim cum crebris istis solemnitatibus, ut olim, non amplius locus sit. Quæcum ita sint, utrumque donandi genus, & mortis causa, & inter vivos, perlustrabo, in quolidet quid Iuris sit in Saxonia, pervolvens, quum donationis objectum sunt bona immobilia.

§. IX.

Nevero prius dubium habeas, lector, quam legeris dissertationem, si forsitan in mentem tibi

veniant, textus Iuris Saxonici communis, qui sibi ē diametro contradicere videntur, & reperiuntur alter im Land-Recht Lib. I. art. 52. ohne Gericht mag kein Mann sein eigen Guth vergeben, alter vero eodem lib. I Art. 34. ohne des Richters Urlaub mag ein Mann sein eigen wohl vergeben, præoccupandus est dissentendi animus. His enim rite expositis, & probe intellectis, facilius, quæ postea dicuntur, intelligi poterunt. Sed quid? optima conciliandi ratio est, si distinguas inter pactum donationis & inter ipsam translationem rei donatæ. Illud solo consensu perficitur, neque judiciali auctoritate ad suam validitatem indiget, de quo exaudio textum citatum *Lib. I. Art. 34.* Sed tradi res immobilis, ejusdemque dominium acquiri in Saxonia nequit, nisi auctoritate Iudicis, & ejus quidem, sub quo illa sita est, de quo effectu intelligo alterum locum im Land Recht Lib. I. Art. 52. De qua differentia ex instituto agit CARPZ. *Lib. 5. Tit. 7. Resp. 57. per tot. & in primis num. 13. sequ.* Vnde ex pacto donationis a Iudice licet haud confirmato, adversus donatoris heredes ad rem immobilem judicialiter tradendam, a donatario valide agi, respondit Ordo Vitembergensis 1721. Mens. Jul. videatur **ILLVSTR. DN. DE WERNHER IN OBSERV.**
FORENS. part. 9. Obs. I.

§. X.

Iure Saxonum ut inter vivos facta donatio bonorum immobilium valeat, primo requiritur, ut fiat apud Acta Iudicij, coram Iudice, sub quo bona sita sunt. Quod vero Iudicialis hæc auctoritas requiratur in donatione rei immobilis inter vivos, si dominium transferri statim debeat, causa est, quia præter traditionem rei, quæ jure Romano ad transferendum domini-

minium, ex justa causa in accipientem facta, ab eo, qui jus & animum illud transferendi habebat sufficiens erat §. 40. *J. de R. D.* accessit Iure Saxonicō resignatio judicialis. Describitur autem hæc, quod sit actus judicialis, quo quis rem immobilem alienatus juri suo ac dominio coram competente iudice renunciat, ac rem pleno jure, mediante investitura, in accipientem transfert. Igitur resignatio hæc tria complecti intelligitur I) ut alienans jus suum judicialiter resignet. Land R. Lib. 2. Art. 30. II) ut rem immobilem judicialiter tradat, vel etiam extrajudicialiter jamjam traditam esse fateatur, III) ut sequatur investitura judicialis. Evidemt hac in re distinguendum est inter Ius Saxonum commune & Electorale. Nam Iure Saxonico Communi investituram judicialem non nisi in donatione bonorum auditorum requiri ex L. R. I. Art. 52. Weich-Bild Art. 20. solide ostendit FRANZKI-
vs Lib. 2. resp. 12. nequicquam refutatus a CARPOVIO Decif. 127. In Saxonia vero Electorali res expedita est propter Decisionem 61. ubi generatim cautum, quod si-
ne resignatione atque investitura judiciali dominium rerum immobilium transfire haud debeat ILVSTR.
Dn. de WERNHER part. 9. Obs. 39. Nec sola resi-
gnatio dominii translationem operatur, sed quemad-
modum antea dictum fuit, imprimis traditio requiri-
tur §. 40. *J. de R. D.* l. 20. C. de Paf. quæ nisi acces-
serit, frustra erit judicialis investitura. Idque satis
aperte indicant verba laudatae Decisionis 61. daß hin-
föhro eine extrajudicial Übergabe, und Einräumung ei-
nes unbeweglichen Stücke Guths nicht vor genugsam zu-
halten. Vnde discere licet, hanc quidem soiam ad
dominii translationem citra judicialem resignationem
haud sufficere, sed tamen necessariam esse, nec sine illa
dominium transferri, ut recte animadvertis Nob. Dnvs.

de

de BERGER Disquis de Util. Usuc. in probat. Domin. videatur D N V S de WERNHER part. 4. obs. 51. Cui itaque res immobilis in Saxonia a Domino donata inter vivos, ac tradita quidem, non autem ejusdem dominium judicialiter resignatum fuit, is verum dominium quidem non habet, poterit tamen actione Publiciana experiri contra Donatarium posteriorem, aliosve, qui ab eodem auctore causam possidendi habent l. 9. §. 4. *de Publ. in rem act. l. 31. §. 2. de act. empt. vid. Noz. D N V S de BERGER in OECON. IVR. p. 248.*

§. XI.

Neutquam vero insinuationis judicialis naturam induit judicialis resignatio rei donatae, adeo, ut, nisi bona immobilia 1000 thalerorum pretium excedant, etiam extrajudicialiter facta rei immobilis donatio inter vivos subsistat, & rei donatae dominium transferatur. Evidem aliarum rerum, quas mobiles dicere consuevimus, donationem, quae ultra 1000. thaleros fit, insinuandam esse, infra hanc summam vero etiam extrajudicialiter celebratam sustineri donationem, non dememini; atenimvero in Saxonia aliter sentiendum de donatione bonorum immobilium inter viyos facta. Hic enim requiritur generaliter, ut rerum immobilium donatio inter vivos, cujuscunque valoris fuerint res, sive magni, sive parvi, apud Acta Iudicij & coram Iudice eo, sub quo sita res, fiat, REINHN. part. I. different. 4. COPPEN. observ. 99. num. 18. namque ad effectum dominii transferendi bonorum immobilium donatio per resignationem & per imuestituram judicalem ab eo Iudice, sub quo bona sita sunt, confirmari debet. CARPZ. Lib. V. Resp. 57.

§. XII.

§. XII.

Ad validam honorum tam immobilia, quam mobilium, donationem, iure Saxonico, deinde requiritur, ut donans non sit constitutus in aduersa ualeudine, ita ut decubat, SCHNEIDW. ad Art. 52. lib. I. Land Rechts num. 4. in fin. Hac de re legi poterit retro §. 6. buj. diff. ubi fusius hujus requisiti forma exponitur. At enim vero moribus hodiernis tam ægrotos, quam sanos, in Saxonia, & extra eam, valide donare posse, communis est Doctorum sententia, videatur WESENBECK ad SCHNEIDEW. ad §. 2. I. de Donat. num. 40. lit. d. allegans CONST. ELECT. part. 3. Const. 5. & leg. Senect. 16. C. de Donat. Weichbild Art. 65. REINH. diff. 6. de Contract. RICHTER. part. I. Decis. 22. num. 44. 45. Qua ex opinione Doctorum deinceps textus Land Recht Lib. I. Art. 52. sic exponi cœpit, ut de eo casu solum loqui videatur, quando donator ægrotans mentis suæ non amplius compos est, verb. zu der Zeit, als er es nicht thun mag. videatur STRYKIVS in usu modern. part. 4. pag. 64.

§. XIII.

Tandem, si valida sit donatio rei immobilis inter vivos, desideratur, ut accedat heredum consensus. Sic enim Lib. I. Art. 52. Ohne der Erben Laub mag kein Mann sein Eigenes vergeben. Lib. II. Art. 30. dispositum legimus, quam remclare expónit glossa num. 5. ad dict. Art. 52. Die Sachsen haben unter sich das Recht, daß wer nichts vergeben will, möge solches thun, dieweil er es Leibes halben wohl selber noch gebrauchen möchte: denn wer sein Guth alsdenn erst vergiebt, da er

es nicht mehr geniesen kan, der vergiebt nicht das Seine, sondern das seiner Erben ist. Notabis tamen, in dicto textu *Land-Rechts Lib. I. Art. 52.* ubi opus est heredum consensu, subintelligi 1) bona immobilia, denit alle fahrende Haabe giebt der Mann ohne Laub der Erben, uti dicitur in eodem Art. 2) eaque avita, *Stamm-Güther* non propria industria conquisita. Jure vero Electorali dispositio Juris communis, qua cautum, quod bona avita *Stamm-Güther* non aliter, quam judicialiter & cum consensu heredum alienari debeant, *Land-Recht Lib. I. Art. 52.* junct. *Gloss. Germ. b. num. 8.* hanc sustinet interpretationem, quod bona immobilia avita non possint inter vivos donari sine consensu descendentium, Z. in *Introductio in Jus Sax.* pag. 65. §. 14. Quid autem? uni ex liberis bona avita inter vivos donari, dummodo cæteris maneat legitima salva, æque ut per ultimam voluntatem in quoscunque transferri, possunt. P. 2. C. 12.

§. XIV.

Præcise etiam in donatione inter vivos, maxime bonorum immobilium, quorum dominium judicialeiter transfertur, & per investituram acquirendum est, quin imo licet extrajudicialiter celebretur donatio, nihil tamen secius semper desideratur acceptatio donatarii. Evidem legere non dememini apud *Rauhbar. part. I. quest. 32. num. 103.* donationem absque donatarii acceptatione & povoμεως fieri posse, sed ajens placet sententia *JAVOLENI in l. 55. ff. de O. & A. in omnibus rebus, inquit, quæ dominium transferunt, concurrat oportet effectus ex utraque parte contrahentium: nam sive ea venditio, sive donatio, sive conductio, sive quilibet alia causa contrahendi fuit, nisi animus utriusque consentit, perducit ad effectum id, quod inchoatur, non potest.* Effectus horum est verborum, ut, nisi acceptatio, & quamdiu non

non fiat, tamdiu donator facultatem habeat donationem pro lubitu revocandi, ZOESIVS ad ff. de 'Donatum. 23. SANDE DECIS. FRIS. Lib. 5. tit. 1. definit. 1. Poterit tamen, si absens fuerit, donatarius procuratorem hic constituere, qui ex mandato absentis donationem acceptet: nam alias, si tertius nomine absentis eadent acceptaverit, sed sine mandato, salvo isto principio: tertio per tertium hodie acquiri obligationem, nihil agitur, nisi vivo donatore ipsius donatarii accesserit ratificatio, quia praeceps in dict. l. 55. ff. de O. & A. requiritur consensus & acceptatio, videatur CARPZ. part. 2. Conf. 12. def. 20. Nec habet aliquid in Recessu, quod aliqui acceptationem intuitu absentis presumi existimant, vid. SCHILTER Prax. Jur. Rom. Exercit. 43. §. 24. Namque acceptationem ex eo, quod nemo facile donationem detrectet, &, commoda sua augeri, abnuat, presumi nego, sed in facto consistere, adeoque ab allegante liquido probandam esse affirmo. Et enim ad validitatem donationis acceptatio sigillatim a lege requiritur in dict. loc. Requisita vero a lege prescripta actui exhibita fuisse, ab eo probandum, qui in illis intentionis sue fundamentum collocat. Sicuti etiam hoc solum non sufficit, si donatarius donationem factam esse sciverit, aut rem donatam post mortem donatoris petierit, sed ab initio statim acceptationem rite factam esse, vel in persona, vel per procuratorem, vel per ratificationem acceptationis, a tertio factae, legitimis probationibus deducendum. vid. Illustr. Dn. LIB. BARO de WERNHER in Obs. Forens. part. 1. obs. 15.

§. XV.

Bonorum immobilium donationem inter vivos factam ubi cognovimus, nunc, que ad donationem

C 2

bono-

bonorum immobilium mortis consideratione factam, requirantur, perspiciendum. Ut vero hæc in qua-
cunque re generatim fieri potest ab omnibus, qui te-
stamenti faciendi facultatem habent, arg. l. 7. §. ult. de
Donat. quin imo ab illis interdum, qui testari neque-
unt, ut filiofamilias d. l. 7. §. ult. l. 25. §. 1. de mort. cauf.
Donat. itemque usurario arg. l. 42. de Pan. junct. ult.
Cap. de usur. in 6. ita intuitu bonorum immobilium
valide pariter sit in Saxonia. Necessum vero est, ut
forma, mortis causa donationi præscripta, servetur, ea-
que & interna, & externa. Illa in acceptatione ex parte
donatarii l. 38. de mort. cauf. *Donat.* puta præsentis, sive in
persona, ubi quidem scemina non indiget curatore,
sive per procuratorem. arg. l. 31. §. 2. eod. consistit,
ita tamen, ut donatio mortis causa absenti facta, tan-
quam legatum aut fideicommissum citra acceptatio-
nem sustineatur l. 77. §. 26. de Leg. l. 75. eod. vel, si in
Judicio absenti facta sit, subsistat in vim fideicommis-
Conf. pars III. Conf. I. & CARPZ. in Lib. V. Resp. 62.
num. 18. Hæc vero desiderat, ut vel publice, ut puta
coram Principe. arg. l. 31. C. de *Testament.* aut actis arg.
l. 31. C. de *Donat.* atque iterum vel in loco Judicij, vel
extra Judicium, vel privatim coram quinque testibus.
l. ult. C. de mort. cauf. *donat.* iisdemque una vice præ-
sentibus, videntibus, atque audientibus, donatorem
arg. l. ult. C. de *Codicill.* l. 9. C. de *Testament.* vid. Il-
lustr. Dn. de BERGER p. 272. seqq. fiat. Sed quid? si
eosdem testes interfuerit donatricis Curator? nihilose-
cius ejusmodi donationem mortis causa mulieris Sa-
xonicæ valere putandum. Curatore enim tum opus
haud est, igitur nihil vetat, quo minus Curator testis
esse possit, imo donatariae quoque Curator testis esse
potest, cum donatio sine Curatore a scemina queat ac-
ceptari *l. 274. Aut. p. 274.*

§. XVI.

§. XVI.

Hæc donatio mortis consideratione facta quamvis in formalibus recte se habeat, perfecta tamen nunquam dici poterit, nisi mors donantis sequatur. *l. 32. ff. de mort. caus. donat.* Sed quid? si mortis causa donans rem donatam tradiderit donatario? dubia videri poterat quæstio, propterea quod dominium, aut possessionem minimum, rei donatae traditione trans-tulisse videtur donatarius. Atenimvero si bona, mortis causa alicui donata, simul ei tradita fuerint, dominium vel possessio non nisi sub conditione mortis ex imminentे periculo secuturæ translatum censemur. *l. 32. §. 8. ff. dict. iii.* unde, cum cessante periculo & metu mortis ipso jure expiret talis donatio, repeti bona a donatario omnino possunt. Traditione enim dominium rei mortis causa donatae revocabiliter tantum transferitur, & pœnitentia non solum, eaque vel expressa, vel tacita, alienatione scilicet rei donatae in alium, verum etiam mortuo ante Donatorem donatario, vel evasione donatoris periculi & sic deficiente causa, donatio ipso jure resolvitur, & ad Donatorem revertitur dominium *l. 2. 29. & 32. ff. dict. iii.* nisi ita donatio & traditio facta sit ut nullo casu repetatur. *l. 13. §. 1. & l. 27. ff. dict. tit.* Conf. D. JOH. WOLFF TEXTORIS part. 1. disp. 22. de *Donat. mort. caus. per claus. annex. irrevocabili* §. 9. & 10. pag. 367. Jure autem Saxonico etsi frēminæ minoresque sine Curatoribus mortis causa donare possunt, sub clausula tamen non revocandi nequeunt, teste Dn. LUDWELLO in tract. de ult. volunt. part. 2. pag. 431. Competit itaque 1) rei vindicatio donanti vel tradenti morte non secuta, ita tamen, ut, nisi impensas necessarias atque utiles resti-

tuat, doli mali exceptione submoveri possit, l. 14. ff.
dict. Tit. 2) Conditio causa data non secuta l. 23.
& l. 35. §. 3. 3) actio rei vindicationis & condicitionis ad pretium, quando donatarius bona donata vendidit l. 37. num. I. l. 39. ff. dict. Tit. Donatarius vero tenetur non bona donata solum, sed fructus etiam perceptos restituere. Morte vero insecura a donatario actiones eodem modo, quo legata petuntur, formandæ erunt, quia legatis æquiparantur donationes mortis causa l. 9. & l. 37. ff. dict. tit.

§. XVII.

In Saxonia maritum heredem esse saltem bonorum mobilium, ab uxore relictorum non vero immobilium, satis constat. Quæritur itaque, si immobilium rerum dominium in maritum velit translatum, an per donationem id efficere possit? Negari nequit, donationes inter conjuges regulariter Jure Romano prohibitas esse, ex multiplici ratione, ne videlicet mutuo amore invicem spoliarentur, donationibus non temperantes, sed profusa erga se facilitate abutentes. l. 1. ff. de Don. inter vir. & uxor. quin etiam cum divertia apud Romanos essent facillima & frequentissima, saepe futurum, ut discuterentur matrimonia, si non donaret is, qui posset, atque ea ratione eventurum, ut venalia essent matrimonia. De Jure Saxonico antiquo idem constitutum esse videtur in Lib. I. Art. 31. ubi hæc verba: Drum mag kein Weib ihrem Manne geben an ihren eigen oder an ihrer fahrenden Haabe, daß sie es ihren rechten Erben entwende nach ihrem Todte. Deum der Mann mag an seines Weibes Guth kein ander Ges wehr gewinnen, denn als er zu dem ersten mit ihr empfing in Vormundschafft. Atenimvero Jure Saxonico hodier-

no

no valide fit inter conjuges donatio, si ad hunc actum peculiarem sibi elegerit Curatorem, cuius auctoritate marito donet, & quidem accedente judiciali insinuatione, uti referunt **COLER.** *Part. I. decis. 12. num. 26. seqq.* **CARPZ.** *Part. 2. Conf. 13. num. 25. defin. 26.* **BERLICH.** *Part. 2. Concl. 15. num. 25. seqq.* propterā quod, quae judicialiter fiunt, præcipitania aut concussione fieri non censeantur. Eorum opinioni Doctorum in donatione inter vivos bonorum immobilium ab uxore marito facienda hodie facilius locus est. Namque bonorum immobilium donatio, ita ut dominium statim transferatur, aliter fieri nequit, nisi judicialiter, coram eo Judice, sub quo bona sita sunt, consequenter cessat præcipitantiæ & concussionis præsumptio: deinde nunquam in Judicio quicquam valide efficit fœmina, neque in ipsius commodum, nisi cum Curatore, per **O. S. J. R. ad tit. 8. §. 3.** Ausser dem aber soll denen Weibes-Personen allerseits alleine etwas, wenn es auch gleich zu ihren Besten gereichen könnte, vor Gerichte zu handeln, nicht nachgelassen seyn.

S. XVIII.

An vero bonorum immobilium donatione, a muliere inter vivos marito facta extrajudicialiter, cum consensu Curatoris, specialiter constituti ad hunc actum, & acceptante marito, cæterisque solennibus observatis, quæ ad extrajudiciale donationem alias requiruntur, ita tamen, ut ad judiciale traditionem confirmationemque perveniri haud potuerit, maritus aliquod jus habeat adversus donatricis heredes agendi, ut bonorum potiatur donatorum, non sine causa quæstio hoc loco moveri potest? Dubitandi ratio, non diffiteor, exinde desumi potest, quod ea, quæ de judiciali

diciali auctoritate dicta sunt, pro forma præscripta videantur, & quod simplex donatio inter conjuges prohibita. Atenimvero, si donatrix ante donatarium sine revocatione, & dissensu, mortua sit, tunc omnino habere maritum actionem ex pacto donationis, a Judece licet nondum confirmato, adversus donatricis heredes, ad rem immobilem judicialiter tradendam puto, ex ratione quam supra §. 9. adstruxi, propterea, quod 1) morte donantis in genere confirmatur donatio, licet res donatae actu non sint traditæ. *Novell.* 162. *Cap. I. §. 1. STRUV. Exercit. 30. thes. 30. ZOESIVS ad ff. de Donat. inter vir. & uxor. num. 24.* utut multi dissentiant per l. 23. ff. dict. tit. 2) quod ex donatione defunctæ personæ etiam heres obligatur *argum.* l. 49. *de O. & A.* dumne inofficioſa fit donatio, ſive mor‐tis conſideratione facta, ſive inter vivos, ut legitima heredis diminuatur, cui alias de jure debetur. *l. 1. Cod. de inoffic. don.* alias datur laſo heredi querela inofficioſae donationis *l. 2. Cod. dict. tit.* per quam tamen non tota donatio reſcinditur, ſed tantum id revocatur, quod deest Legitimæ. *l. 7. C. dict. tit.* & quidem indiſtincte, ſive re & confilio, ſive re tantum inofficioſa fuerit donatio. In memorato caſu cautelæ instar eſſe mihi videtur, ſi donatarius maritus donationem ab uxore factam juramento conſirmandam curet, quia tunc ſubſiſtit, non quidem jure civili, ſed jure Saxonico, quinimo per *argum. cap. 28. X. de Jurej.* Videatur Nob. Dn. de BERGER in *Oecon. Jur.* pag. 276. utut alias jure canonico pariter donatio inter conjuges regulariter prohibita ceneſatur, prohibetur enim ibidem ſaltem per rationem civilem, non ob turpitudinem naturalem. Videatur *Cap. 8. X. de donat. inter vir. & uxor.* ut vero tali ratione bona immobilia ab uxore in maritum per donationem inter vivos transferri poſſunt; ſic idem licebit

licebit per donationem mortis causa, rite solemniterque factam. Nec dubitandum, a marito æque in uxorem utroque donandi genere bona transferri posse immobilia. Ex parte mariti id peculiare est, quod habetur in leg. 16. Cod. de Donat. inter vir. & uxor. ubi hoc, quod maritus fundos ex pecunia sua uxoris nomine emit, pro tam evidenti donationis indicio habetur, ut maritus, donationem negans, si filii emancipati matris hereditatem sibi acquirunt, probare jubeatur, se non donandi animo nomine uxoris suæ prædia comparasse, sed nominis duntaxat ejus titulo usum esse. Quæ dispositio quemadmodum in probatione per conjecturas donationis mobilium rerum inter coniuges factæ applicari possit, videre licet, cui volupe est, apud Magnif. Dn. LEYSERVM in Meditat. ad Pand. part. 5. p. 298.

§. XIX.

Qua ratione itaque donationes bonorum immobilium conficiendæ sint, satis, nostra quidem opinione, demonstratum ivimus. Cum vero bona immobilia peculiares interdum qualitates habent, dum dotalium quandoque, quandoque paraphernalium, interdum feudalium, vel emphyteuticorum, vel etiam Ecclesiasticorum bonorum titulo insigniuntur, tum etiam pro diversa hac qualitate aut prorsus non, aut saltem certo modo donationum objecta esse possunt. Sic de bonis immobilibus, que marito dotis nomine, sive taxationis, sive venditionis gratia, allata sunt, uxor donare non potest, propterea quod posteriori in casu marito plenum ejusmodi in bonis dominium, ita ut pro libitu eadem alienare possit, priori in casu vero civile dominium acquiritur, ut administrare ea-

D

dem

dem liceat, qua cum administratione conjuncta est fructus percipiendi potestas. De bonis paraphernalibus donare propterea nequit uxor, quod in iisdem usumfructum hodie maritus habet. In bonis receptitiis ut integra manet uxori & proprietas & utendi fruendi facultas, ita pro libitu de iis disponendi potestate gaudet, sive mobilia sint, sive immobilia bona.

§. XX.

In bonis feudalibus mortis causa donatio licita non est *II. F. 9.* propterea quod feudum ad res alienas spectat, de quibus nec testari, nec quicquam, quod instar est ultimae voluntatis, efficere possumus, siquidem id domino præjudicat, cui vasallus obtrudi nequit, *STRU. Cap. 9. thef. I. in fin.* nisi ei donetur, qui alioquin successurus erat, quamquam hoc casu donarius non beneficio donatoris, sed Jure proprio sibi antea competentē, feudum acquirit. Id adeo verum est, ut piis etiam locis seu Ecclesiis, donatio facta haud valeat. Nam Jus Canonicum sequi Jura feudalia non dignatur *C. ceterum X. de judic cum similibus.* præterea Ecclesia cum auxtrix & cultrix Justitiae esse debeat. *Cap. I. de alienat. Feud.* non debet domino jus suum auferre. Et quid multis? ipsi vasalli, facti religiosi, qui haec tenus feudum possederunt, amittunt, *C. I. de feud. femin. C. I. de mil. Vasall. qui arma bell. depos.* *C. I. §. si quis per 30. vers. qui clericus si de feud. defunct. contens. sit.* Ergo multo magis denegabitur talibus locis acquisitione feudi citra domini consensum. Donare inter vivos feendum non poterit aliter vasallus, nisi consentiente Domino, si feendum novum sit, & agnatis etiam, si feendum sit antiquum, *2. F. 39.* Refertur enim hæc donatio inter alienandi modos: in alienatione Feudi

Feudi autem agnatorum consensus propterea necessarius est, quod de eorum præjudicio agitur; domini directi consensus ideo requiritur, ne vasallus ipsi in-vito obrudatur. Spectat huc peculiare Sereniss. Sax. Electoris Joh. Georgii I. mandatum de Anno 1622. apud Titium im teutschen Lehn-Recht p. 608. extans.

§. XXI.

Bona emphyteuticaria ut ignorante domino vendi nequeunt, propterea quod ei competit jus protimiseos *l. ult. C. de Jur. Emphyteut.* ita emphyteuta, quamquam emphyteusin donare potest, ut docet LYNCKER in *Annal. Feud. XIII. 4. 2.* sine consensu tamen Domini jus suum ne quidem titulo donationis in aliud transferre potest, sed ad denunciationem Domino faciendam tenetur, *N. O. B. Dn. de BERGER. part. 2. C. 63.* Nec obstat, quod in ejusmodi casu, ubi prædium emphyteuticarum titulo lucrative in aliud transit, jus protimiseos exerceri non possit, ideoque denunciatione minus necessaria videatur. Namque hanc solam & adæquatam rationem, scito, non esse, ut consensus Domini requiratur; sed hic propterea vel maxime desideratur, ut sciat dominus, qualem emphyteutam in posterum habiturus sit, &, si quid circa ejus personam jure desideret, alienationem impedire queat. Quæ ratio utroque casu, sive oneroso, sive lucrative, titulo emphyteusis transferri debeat, locum habet, *Ilustr. Dn. Lib. Baro de WERNHER in Obs. Forens. part. 3. obs. 235.* Quemadmodum vero domini directi consensus non requiritur, si liberis nepotibusque emphyteusin vendunt parentes, & in tali venditione jus protimiseos cessat, 1) quia solent parentes liberis pro viliori pretio relinquere bona, & haec non tam est alienatio,

quam quædam refutatio. MULLER. ad STRUV. *Exc. II.*
 C. 49. l. V. FULGIN. de *Jur. Emphyteut.* T. de *Contract.*
 n. 193. & 198. II.) quia ad eos ab intestato perveniret
 prædium emphyteuticum, quibus rationibus inducitus
 denegavit consensum Domini Scabinatus Vitembergensis 1710. ita etiam per donationem seu divisionem
 liberorum uni pater emphyteuticum prædium,
 sine domini consensu, earundem argumento ratio-
 num, assignare potest. Bona Ecclesiastica an, & quo-
 modo, donari possint, pluribus demonstravit Dn.
 BOEHMER. in *Jur. Eccles. L. 3. Tit. 24. §. 1.*

§. XXII.

Hæc itaque collecta de donatione bonorum immo-
 bilium in Saxonie candidi Lectoris humanitati
 commissa sunt. Stolidissimos Syllabarum aucupes
 parum curo. Ab iis, ad judicandum justo pollenti-
 bus judicio, quibus argumentorum radii non satis
 emicare videntur, moneri, tantum abest, ut pati no-
 lim, ut id etiam maxime optem. Melius enim
 est, a Sapiente corripi, quam Stultorum
 adulazione decipi.

FINIS.

Nobi-

NOBILISSIMO
ATQVE DOCTISSIMO
DN.
CANDIDATO
DISSERTATIONIS HVJVS AVCTORI
S. D.
IO. HENR. ALBINVS D.

L aus illa Tibi omnino debetur, Te non
superficiarie, sed omni adhibita dili-
gentia jurisprudentiae studio ope-
ram dedisse, ut amplissimus JCtorum
ordo, Te ad summos in jure honores admit-
tere, haud dubitaverit. Hactenus enim non

modo pro Cathedra juridica & respondendo
& opponendo saepius egregie stetisti, sed etiam
in foro Causas, quia & muneri & fidei satis-
fecisti, feliciter perorasti, imo hanc Dissertationem,
cui aliquid addere vel demere, quo
omnia tua sint, nolui, pari industria atque
dexteritate laudabiliter concinnasti. Meum
ergo nunc est, Tibi eo animo, quo mihi ipsi
fausta quævis cupio, & de his speciminibus
& de gradu, quo mox ornaberis, gratulari,
Deumque immortalem, ut Tibi vitam, vale-
tudinem, Patronos fortunamque clementissime
concedat, omniaque tua consilia ad Salutem
tuam & proximi dirigat, precari ! Vale
& fave Dab. Vitemb. d VII. Apr.
M DCC XXXII.

